

**การเตรียมความพร้อมเชิงนโยบายในการเข้าสู่ระบบ GMP ขององค์กรในธุรกิจสิ่งพิมพ์
บริษัท ภาพพิมพ์สวย จำกัด ในจังหวัดปทุมธานี**

**POLICY PREPAREDNESS FOR LOGGING INTO THE GMP SYSTEM OF
THE ORGANIZATION IN THE PRINTING BUSINESS, PABPIMSUAY
COMPANY LIMITED IN PATHUMTHANI PROVINCE**

ณัฐพล นิติจริณพงศ์

**นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้รับผิดชอบบทความ**

Nattapol Niticharoenpong

Master of Business Administration (Industrial Management) Ramkhamhaeng University

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทัศนคติในการเตรียมความพร้อมเชิงนโยบายในการเข้าสู่ระบบ GMP และเพื่อศึกษาทัศนคติของอิทธิพลนโยบายการสนับสนุนจากผู้บริหารที่มีผลต่อความพร้อมในการเข้าสู่ระบบ GMP ในธุรกิจสิ่งพิมพ์ โดยการใช้รูปแบบ McKinsey 7S model ใช้ในการตรวจสอบ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ พนักงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 200 คน บริษัท ภาพพิมพ์สวย จำกัด ในจังหวัดปทุมธานี

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบไปด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการถดถอยเชิงพหุคูณเชิงเส้นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

โดยสรุป พนักงานของ บริษัท ภาพพิมพ์สวย จำกัด มีระดับทัศนคติต่อการเตรียมความพร้อมเชิงนโยบายในการเข้าสู่ระบบ GMP ทั้งในด้านนโยบายการสนับสนุนจากผู้บริหารที่มีผลต่อความสำเร็จในการเข้าสู่ระบบ GMP ในองค์กร และความพร้อมในการเข้าสู่ระบบ GMP โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และผลการทดสอบเปรียบเทียบสมมุติฐานนโยบายการสนับสนุนจากผู้บริหารที่มีผล

ต่อความสำเร็จในการเข้าสู่ระบบ GMP ในองค์กรมีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเข้าสู่ระบบ GMP ด้านสถานที่ อาคารที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของ Y ได้ร้อยละ 64.5 และ ด้านบุคลากรที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของ Y ได้ร้อยละ 69.8

คำสำคัญ ระบบ GMP, นโยบาย

Abstract

The objectives of this independent study were the attitude of policy preparedness for logging into the GMP system and to study the attitude on how the management support policy preparedness influences for logging into the GMP system in the printing business. The frame work was developed base on McKinsey 7S model. The sample group of study was 200 employees involved in Pabpimsuay Company Limited in Pathum Thani Province.

The statistics were to analyze data comprised of descriptive and inferential which were percentage, mean, standard deviation and Multiple Linear Regression at statistical significance level of 0.05.

In summary, the employees involved in Pabpimsuay Company Limited had a level of attitude towards the policy preparedness for logging in to the GMP system, both in terms of management support policy affecting the success of logging into GMP system in the organization and the preparedness of logging into the GMP system, which was overall attitude levels are moderate. The Multiple Linear Regression analysis results of the management support policy affecting the success of logging into GMP system in the organization had influenced the preparedness for logging into the GMP system on the premises, buildings at a statistical significance level of 0.05 by Y was 64.5%, and personnel at a statistical significance level of 0.05 by Y was 69.8%.

Keywords: GMP System, Policy

บทนำ

อาหารเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้มนุษย์เรามีชีวิตอยู่ได้ ดังนั้นอาหารจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคนขาดไม่ได้ การที่เราได้รับอาหารที่ดีมีความปลอดภัย และมีคุณภาพเข้าสู่ร่างกายก็จะได้รับประโยชน์จากอาหารนั้นได้อย่างเต็มที่ แต่กรณีอาหารไม่ดี ไม่มีคุณภาพ ไม่มีความปลอดภัยก็อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภคจนถึงกับเสียชีวิตได้ แนวทางในการเพิ่มมาตรฐานการผลิตอาหาร และแปรรูปอาหาร เพื่อเพิ่มความรับผิดชอบของผู้ประกอบการในการผลิตอาหาร โดยการนำเอาหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิต หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า GMP (Good Manufacturing Practice) มาใช้ในการผลิตควบคุมอาหาร เพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยในการผลิตของอาหารมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภคได้รับอาหารมีความปลอดภัยในการบริโภคมากขึ้นตามไปด้วย

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการผลิตด้านอาหารในประเทศไทยได้มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจอย่างมาก กับสิ่งที่เปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน คือ กระบวนการผลิตอาหารต้องมีการใช้บรรจุภัณฑ์ที่สะดวกต่อการอุปโภคบริโภค ถูกสุขอนามัย เทคโนโลยีผลิตที่ทันสมัย รวมถึงข้อมูลฉลากสินค้าที่สื่อสารต้องเข้าถึงผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็วถูกต้อง ด้วยเหตุนี้ การบริโภคของผู้บริโภคในประเทศที่เปลี่ยนไปนั้น การเร่งรีบกับกิจวัตรประจำวันของผู้บริโภคกับสถานะแข่งขันที่มากขึ้น หรือแม้กระทั่งการเอาใจใส่เรื่องสุขภาพความปลอดภัยมากขึ้น เพื่อช่วยตอบสนองความต้องการและความจำเป็นในเรื่องระยะเวลา ความสะดวกรวดเร็ว ดังนั้นผู้ประกอบการในทุกอุตสาหกรรมผลิตสินค้าด้านอาหาร จึงต้องให้ความสำคัญต่อกระบวนการการผลิต ตั้งแต่การรับวัตถุดิบ จนถึงบรรจุภัณฑ์ก่อนส่งต่อให้ผู้บริโภค เพื่อให้มีความมั่นใจในเรื่องสุขลักษณะของอาหาร และมีความปลอดภัยในการผลิตเบื้องต้น ซึ่งสอดคล้องกับ เอกพันธ์ แก้วมณีชัย (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง: การพัฒนาผลิตภัณฑ์และมาตรฐานการผลิตสินค้าอาหารตามหลักการผลิตที่ดี (GMP) ให้กับสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์ฯ ควรมีการปรับปรุงการใช้อาคารและระบบการผลิตให้เป็นไปตามแนวทาง GMP รวมทั้งการเตรียมเอกสารสำหรับการขอการรับรองระบบ GMP พนักงานส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นต่อระบบ GMP การเพิ่มโอกาสและขีดความสามารถในการประกอบการของสหกรณ์ ทำได้โดยการลดความสูญเสีย การแปรรูปกล้วยตากเกรดเพื่อเพิ่มมูลค่า การเพิ่มช่องทางการตลาดของกล้วยหอมทองแปรรูป การขอรับรองระบบ GMP เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพผลิตภัณฑ์ และการเพิ่มบุคลากรด้านการตลาด วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์

บริษัท ภาพพิมพ์สวย จำกัด ได้ดำเนินธุรกิจผลิตฉลากสินค้าที่เน้นคุณภาพ และการให้บริการแก่ลูกค้าภายใต้มาตรฐานในการรับรองจากระบบ ISO9001 และ ระบบ ISO14001 โดยผู้บริหารและพนักงานทุกคนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะผลิตฉลากสินค้าให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ในทุกๆ ขั้นตอน

ของกระบวนการผลิต ตั้งแต่รับวัตถุดิบ จนถึงกระบวนการส่งมอบให้ลูกค้า โดยทางบริษัท ภาพพิมพ์สวย จำกัด มองเห็นว่าอุตสาหกรรมสินค้าด้านอาหารเป็นอีกกลุ่มธุรกิจหนึ่งที่สำคัญ ที่ต้องใช้ฉลากสินค้าสำหรับแสดงรายละเอียดบนสินค้า หรือบรรจุภัณฑ์จึงมองเห็นโอกาสในการขยายฐานสินค้าในกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมทางด้านอาหาร แต่ความต้องการฉลากสินค้าในกลุ่มนี้ การรับรองระบบมาตรฐาน GMP ในโรงงานที่ผลิตฉลากสินค้าเป็นสิ่งจำเป็นด้วย ซึ่งถ้าไม่ได้รับรองมาตรฐานระบบ GMP นี้ ฉลากสินค้าที่ถูกผลิตจะไม่สามารถเข้าสู่อุตสาหกรรมนี้และขัดแย้งต่อข้อกำหนดของอุตสาหกรรมด้านอาหารได้

ด้วยความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงระบบมาตรฐาน GMP มีความสำคัญ จึงได้ทำการศึกษาในการเตรียมความพร้อมเชิงนโยบาย เพื่อให้บริษัทมุ่งเข้าสู่ระบบ GMP ซึ่งจะเป็นประโยชน์ที่สำคัญต่อบริษัท เพื่อที่จะนำผลของการศึกษาและวิจัยไปปรับปรุงและแก้ไขจุดบกพร่องที่เกิดขึ้นได้ โดยผลการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้เกิดความพร้อมในการเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GMP ได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการสร้างฐานด้วยนโยบายจากองค์กร จะทำให้พนักงานเกิดความเข้าใจ ความมั่นใจ ในการปฏิบัติงาน ในวิธีทำงานที่ถูกต้องในการผลิตฉลากสินค้าที่ได้รับรองระบบ GMP ในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาทัศนคติในการเตรียมความพร้อมเชิงนโยบายในการเข้าสู่ระบบ GMP
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของอิทธิพลนโยบายการสนับสนุนจากผู้บริหารที่มีผลต่อความพร้อม

ในการเข้าสู่ระบบ GMP

สมมติฐานของการศึกษา

นโยบายการสนับสนุนจากผู้บริหารที่มีผลต่อความสำเร็จในการเข้าสู่ระบบ GMP ในองค์กร มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเข้าสู่ระบบ GMP

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ มุ่งศึกษาการเตรียมความพร้อมเชิงนโยบายในการเข้าสู่ระบบ GMP ของบริษัท ภาพพิมพ์สวย จำกัด ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัย ศึกษาการเตรียมความพร้อมเชิงนโยบายในการเข้าสู่ระบบ

GMP ของบริษัท ภาพพิมพ์สวาย จำกัด ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา มีดังต่อไปนี้

1.1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ นโยบายการสนับสนุนจากผู้บริหารที่มีผลต่อความสำเร็จในการเข้าสู่ระบบ GMP ในองค์กร (7S Mckinsey)

1.1.1. กลยุทธ์ และยุทธศาสตร์ (Strategy)

1.1.2. โครงสร้าง (Structure)

1.1.3. ระบบ (System)

1.1.4. รูปแบบการบริหาร (Style)

1.1.5. บุคลากร (Staff)

1.1.6. ทักษะ ความสามารถ (Skill)

1.1.7. ค่านิยมร่วม (Shared values)

1.2. ตัวแปรตาม ความพร้อมในการเข้าสู่ระบบ GMP

1.2.1 ความพร้อมในด้านสถานที่ อาคาร

1.2.2 ความพร้อมในด้านบุคลากร

ขอบเขตด้านประชากรการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ พนักงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 200 คน ของบริษัท ภาพพิมพ์สวาย จำกัด ในจังหวัดปทุมธานี (จำนวนทั้งหมด 220 คน) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดขนาดของตัวอย่างด้วยการใช้สูตรคำนวณขนาดตัวอย่างของ ทาโรยามาเน่ (Taro Yamane, 1973, p. 125, อ้างถึงใน ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557, หน้า 47) โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 จากจำนวนประชากรพนักงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่การวิจัย พื้นที่การวิจัย คือ พนักงานของบริษัท ภาพพิมพ์สวาย จำกัด ในจังหวัดปทุมธานี

ขอบเขตด้านระยะเวลาการวิจัย ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ตั้งแต่เดือน กันยายน 2563 ถึงเดือน ตุลาคม 2563 โดยมีระยะเวลา รวม ประมาณ 2 เดือน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงความพร้อมเชิงนโยบาย สามารถนำไปเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ระบบ

GMP ในแต่ละหน่วยงาน

2. เพื่อทราบอิทธิพลนโยบายการสนับสนุนจากผู้บริหาร ส่งผลเกิดแรงผลักดันให้มีการเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ระบบ GMP

การทบทวนวรรณกรรม

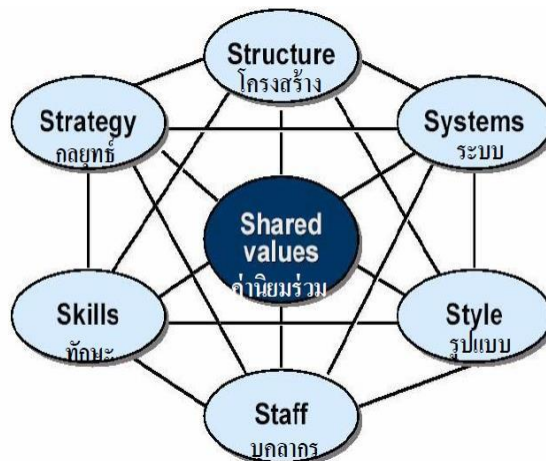
ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จากตำรา เอกสาร และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสรุปนำเสนอสาระสำคัญ ในประเด็นเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้

แนวคิดปัจจัย 7 ประการของแมคคินซี (McKinsey)

การวิเคราะห์ปัจจัย 7S ตามหลักการของแมคคินซี (McKinsey's 7S Framework) เป็นแนวทางวิเคราะห์ปัจจัยภายในหน่วยงาน ซึ่งเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์การบริหารองค์กรที่จะช่วยให้การบริหารองค์กรมีศักยภาพการทำงานสูงมากยิ่งขึ้น McKinsey ได้กล่าวว่าความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรต่างๆ หรือการบริหารงานที่สัมฤทธิ์ผลนั้น ขึ้นอยู่กับตัวแปรซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างน้อยที่สุด 7 ตัว ซึ่งได้แก่

1. กลยุทธ์และยุทธศาสตร์ (Strategy)
2. โครงสร้าง (Structure)
3. ระบบการปฏิบัติงาน (System)
4. รูปแบบการบริหาร (Style)
5. บุคลากร (Staff)
6. ทักษะ ความสามารถ (Skill)
7. ค่านิยมร่วม (Shared values)

โดยที่ตัวแปร 2 ตัวแรก คือ กลยุทธ์ (Strategy) กับ โครงสร้าง (Structure) เป็นสิ่งที่สามารถจับต้องได้หรือมองเห็นได้ชัดเจนจึงทำให้ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาผู้บริหารให้ความสนใจเป็นพิเศษสำหรับ ตัวแปรใหม่ที่ค้นพบเท่าที่ผ่านมาผู้บริหารไม่ได้ให้ความสนใจเพราะเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้หรือมองเห็นภาพไม่ชัดเจน ได้แก่ คนหรือพนักงาน (Staff) สไตล์การบริหาร (Style) ระบบและวิธีการ (System) คุณค่าร่วม (Shared values) และฝีมือหรือทักษะ (Skill) ต่อมาบริษัท McKinsey ได้ปรับปรุงคำจำกัดความของตัวแปรทั้ง 7 ตัวให้มีความถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น และเรียกตัวแปรเหล่านี้ว่าเป็น โครงสร้างพื้นฐาน 7S (7S Framework of McKinsey)

ภาพที่ 1 โครงสร้างพื้นฐาน 7S ของแมคคินซี (McKinsey) (7S Framework of McKinsey)

จากรูปจะเห็นได้ว่าตัวแปรทั้ง 7 ตัว ของ McKinsey (7S Framework of McKinsey) มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และมีความเชื่อมโยงกันทั้งหมด ดังนั้นความเป็นเลิศขององค์กร จะเกิดขึ้นจากความเกี่ยวพันระหว่างกันของตัวแปรทั้งหมด โดยที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญ กับตัวแปรทั้งหมด (Strategy, Structure, Staff, Style, Systems, Skills ,Shared Values)

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบมาตรฐาน GMP

Tuithswatchai (2015) ได้กล่าวไว้ว่า Good Manufacturing Practice (GMP) หมายถึง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดี ในการผลิตอาหาร เป็นเกณฑ์หรือข้อกำหนดขั้นพื้นฐาน ที่จำเป็นในการผลิต และควบคุมเพื่อให้ผู้ผลิตปฏิบัติตาม และทำให้สามารถผลิตอาหารได้อย่างปลอดภัยโดยเน้นการ ป้องกัน และขจัดความเสี่ยง ที่อาจจะทำให้อาหารเป็นพิษ เป็นอันตรายหรือเกิดความไม่ปลอดภัยแก่ ผู้บริโภค GMP มี 2 ประเภทดังนี้

หลักการของระบบ GMP จะครอบคลุมตั้งแต่ สถานที่ตั้งของสถานประกอบการ โครงสร้าง อาคาร ระบบการผลิตที่ดี มีความปลอดภัย และมีคุณภาพได้มาตรฐานทุกขั้นตอน นับตั้งแต่เริ่มต้น วางแผนการผลิต ระบบควบคุม ตั้งแต่วัตถุดิบระหว่างการผลิต ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป การจัดเก็บการ ควบคุมคุณภาพ และการขนส่งจนถึงผู้บริโภค มีระบบบันทึกข้อมูล ตรวจสอบและติดตามผลคุณภาพ ผลิตภัณฑ์ รวมถึงระบบการจัดการที่ดี ในเรื่องสุขอนามัย (Sanitation และHygiene) เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ ขั้นสุดท้าย มีคุณภาพ และความปลอดภัย เป็นที่มั่นใจเมื่อถึงมือผู้บริโภค

ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy theory)

วูม (1964) เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกมานั้น เป็นผลสะท้อนจากการที่บุคคลได้ ทำการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และพยายามที่จะแสดงพฤติกรรมที่นำไปสู่รางวัลที่ ต้องการ บุคคลจะ คาดหวังได้ว่าการที่เราได้แสดงพฤติกรรมนี้เราจะได้รับผลตอบแทนแบบใด มากหรือน้อยเพียงไร

และผลที่ได้รับนั้นเป็นที่พอใจหรือไม่ โดยวรูมได้เสนอรูปแบบของความคาดหวังในการทำงาน เรียกว่า VIE theory ซึ่งได้รับความนิยมอย่างมากในการอธิบายกระบวนการจูงใจของมนุษย์ในการทำงาน

V = Valance หมายถึง ระดับความรุนแรงของความต้องการของบุคคลในเป้าหมายรางวัล คือ คุณค่าหรือความสำคัญของรางวัลที่บุคคลให้กับรางวัลนั้น

I = Instrumentality หมายถึง ความเป็นเครื่องมือของผลลัพธ์ (Outcomes) หรือรางวัลระดับที่ 1 ที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ 2 หรือรางวัลอีกอย่างหนึ่ง คือ เป็นการรับรู้ในความสัมพันธ์ของผลลัพธ์ที่ได้ (เชื่อมโยงรางวัลกับผลงาน)

E = Expectancy ได้แก่ ความคาดหวังถึงความเป็นไปได้ของการได้ซึ่งผลลัพธ์หรือรางวัลที่ต้องการ

เมื่อแสดงพฤติกรรมบางอย่าง(การเชื่อมโยงระหว่างผลงานกับความพยายาม) โดยทฤษฎีมีส่วนประกอบสำคัญ 5 ส่วน คือ **ส่วนแรก** ผลจากการทำงาน (Job outcomes) เป็นสิ่งที่ต้องการจัดหาให้กับพนักงาน เช่น เงินเดือน การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง วันหยุดพักผ่อน เป็นต้น ซึ่งผลจากการทำงานอาจจะรวมถึงสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้ (Intangibles) เช่น ความรู้สึกที่ได้รับการยอมรับหรือความสำเร็จจากการทำงาน **ส่วนที่สอง** ระดับความเข้มข้นของความต้องการรางวัล (Valences) หมายถึงความรู้สึกของพนักงานเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่ได้จากการทำงาน ซึ่งมักจะอยู่ในรูปของความดึงดูดใจ หรือความพึงพอใจตามที่ได้คาดหวัง ซึ่งบุคคลสามารถทำนายได้ว่าผลลัพธ์นั้นมีทั้งบวก และลบ ถ้าพนักงาน จะมีความคาดหวังถึงผลลัพธ์ที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ ระดับของความต้องการก็จะเป็นไปได้ในทางบวก ในทางตรงข้าม ถ้าพนักงานรับรู้ผลลัพธ์ที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจระดับของความต้องการก็จะเป็นไปได้ในทางลบ **ส่วนที่สาม** การวางแผนเงื่อนไข (Instrumentality) เป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลรับรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานกับผลลัพธ์ที่เขาต้องการ เช่น การให้ผลลัพธ์ที่บุคคลต้องการเป็นเงื่อนไขให้กับบุคคลได้ใช้ความพยายามเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการนั้น เช่น ถ้าบุคคลรับรู้การได้รับเงินเดือนที่เพิ่มขึ้นนั้นเป็นเงื่อนไข ก็จะทำให้เขาต้องพยายามทำงานได้ดีขึ้น เป็นต้น **ส่วนที่สี่** ความคาดหวัง (Expectancy) คือ การรับรู้ เขาก็จะทำงานเพื่อให้ได้ผลการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น **ส่วนที่ห้า** แรงผลักดัน (Force) คือ ผลรวมของความพยายามหรือความกดดันภายในบุคคลที่จะนำไปสู่แรงจูงใจ ยิ่งแรงผลักดันขึ้นเท่าไร ก็จะยิ่งจูงใจบุคคลนั้นได้มากขึ้น โดยแรงผลักดันนั้น เป็นผลรวมของระดับความเข้มข้นของความต้องการรางวัล การวางแผนเงื่อนไข และความคาดหวัง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Study) โดยใช้การวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) เพื่อค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ที่กำหนดขึ้น ซึ่งกระทำโดยการระบุปัญหาสำหรับการศึกษา การกำหนดวัตถุประสงค์และการตั้งสมมุติฐานเพื่อทดสอบ ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประกอบการศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนแยกตามหัวข้อวิธีดำเนินการศึกษา

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามจากการศึกษาค้นคว้าเนื้อหาต่างๆ จากเอกสาร แนวคิดทฤษฎี บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ใช้แบบสอบถามที่มีคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า ข้อมูลจาก ตำรา เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อรวบรวมข้อมูล และรายละเอียดต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ แบบสอบถาม โดยให้เนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. นำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ทุกด้าน โดยเขียนข้อความคำถามต่างๆ ให้สอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องพร้อมทั้งแนะนำและแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความเชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) และนำค่าของคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญความสอดคล้อง (Index of Congruence) โดยจะคัดเลือกคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป และหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) นำแบบสอบถามเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

4. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไข แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา

5. แก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถามที่ได้และให้กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อที่จะได้ไปเก็บข้อมูล

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลอง (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 ชุดจากนั้นนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่ง

จะคัดเลือกคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป โดยในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการแก้ไขทุกข้อคำถามในแบบสอบถามกับผู้เชี่ยวชาญจนได้ ค่า IOC เท่ากับ 1.0 ในทุกข้อคำถาม

7. ปรับปรุงแบบสอบถาม แล้วสำเนาแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วจำนวน 200 ชุดไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

รูปแบบวิธีการวิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโดยสะดวก ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 ตัวอย่าง มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลทดสอบสมมติฐานในการหาความสัมพันธ์ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Linear Regression) โดยใช้วิธี Enter

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า พนักงานที่เกี่ยวข้อง บริษัท ภาพพิมพ์สวย จำกัด มีระดับทัศนคติต่อการเตรียมความพร้อมเชิงนโยบายในการเข้าสู่ระบบ GMP ในด้านนโยบายการสนับสนุนจากผู้บริหารที่มีผลต่อความสำเร็จในการเข้าสู่ระบบ GMP ในองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และในแต่ละหัวข้อของนโยบายในการสนับสนุนได้แก่ กลยุทธ์และยุทธศาสตร์ (Strategy), โครงสร้าง (Structure), ระบบการปฏิบัติงาน (System), รูปแบบการบริหาร (Style), บุคลากร (Staff), ทักษะ ความสามารถ (Skill) และค่านิยมร่วม (Shared values) มีระดับทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

ในส่วนเรื่องความพร้อมในการเข้าสู่ระบบ GMP ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าพนักงานมีระดับทัศนคติโดยรวม และในแต่ละหัวข้อได้แก่ อาคาร สถานที่และ บุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเปรียบเทียบสมมติฐานนโยบายการสนับสนุนจากผู้บริหารที่มีผลต่อความสำเร็จในการเข้าสู่ระบบ GMP ในองค์กรมีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเข้าสู่ระบบ GMP ด้านสถานที่ อาคารที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของ Y ได้ร้อยละ 64.5 และด้านบุคลากรที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของ Y ได้ร้อยละ 69.8 โดยหัวข้อของด้านกลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ และด้านทักษะความสามารถ ในส่วนนโยบายการสนับสนุนจากผู้บริหารที่มีผลต่อความสำเร็จในการเข้าสู่ระบบ GMP ในองค์กร จากการวิเคราะห์สมการเชิงถดถอยพหุคูณพบว่า Sig. of F มีค่าเท่ากับ 0.000 เมื่อเปรียบเทียบกับระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig. of F มีค่าน้อยกว่า 0.05) แสดงว่าไม่มีผลต่อความพร้อมในการเข้าสู่ระบบ GMP ด้านสถานที่ อาคาร และบุคลากร

อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นที่ผู้วิจัยได้พบจากผลการวิจัยในเรื่องนี้พบว่า จากการศึกษานโยบายการสนับสนุนจากผู้บริหารที่มีผลต่อความสำเร็จในการเข้าสู่ระบบ GMP ในองค์กร (7S McKinsey) ในด้านต่างๆ อยู่ในระดับทัศนคติปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ระบบ GMP มีผลมาจากปัจจัยการประเมินองค์กร ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยการประเมินองค์กรด้านรูปแบบการบริหาร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 3.45 รองลงมา คือ ด้านค่านิยมร่วม ด้านกลยุทธ์และยุทธศาสตร์ ด้านระบบด้านโครงสร้าง ด้านทักษะ ความสามารถ และด้านบุคลากร ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ ชนิตา ยวบูรณ์ (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาองค์กรให้มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ : ศึกษาเฉพาะกรณี บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) พบว่า การพัฒนาองค์กรที่ดีที่สุดเริ่มต้น จากพัฒนาตนเอง ซึ่งองค์กรระดับโลกจะให้ความสำคัญกับเรื่องของการจัดการความรู้ค่อนข้างมาก เพื่อที่จะผลักดันไปสู่การเป็นองค์กรที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ จะต้องบริหารคนให้ได้รับ และถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกัน โดยสามารถพัฒนาทั้งความสามารถ พร้อมด้านระบบ ด้านกระบวนการ และด้านกลยุทธ์เพื่อลดความเสี่ยงด้านการบริหารบริษัท และเพื่อรองรับการขยายทางธุรกิจ

จากผลการศึกษาพบว่า นโยบายการสนับสนุนจากผู้บริหารที่มีผลต่อความสำเร็จในการเข้าสู่ระบบ GMP ในองค์กร (7S McKinsey) ในด้านต่างๆ กับความพร้อมในการเข้าสู่ระบบ GMP โดยวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบพหุคูณ (Muti Linear Regression) จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการประเมินองค์กรด้านกลยุทธ์ และยุทธศาสตร์และด้านทักษะ ความสามารถ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเข้าสู่ระบบ GMP ในด้านสถานที่ อาคาร และบุคลากร ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านค่านิยมร่วม ด้านระบบ ด้านโครงสร้าง ด้านรูปแบบการบริหาร และด้านบุคลากรมีความสัมพันธ์ กับความพร้อมในการเข้าสู่ระบบ GMP ในด้านสถานที่ อาคาร และบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เยาวภา ปฐมศิริกุล (2554, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัจจัยความสำเร็จ การจัดการธุรกิจบริการสุขภาพของโรงพยาบาลเอกชนในประเทศไทย พบว่า ปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จ คือ ปัจจัยการจัดการบริการสุขภาพด้านกลยุทธ์ ปัจจัยการจัดการ บริการสุขภาพ ด้านระบบการบริหารจัดการ และปัจจัยการจัดการบริการสุขภาพด้านทรัพยากร บุคคลตามแนวคิด McKinsey เรื่องความสัมพันธ์ของปัจจัยภายในองค์กรของธุรกิจ และยุทธศาสตร์ ด้านระบบ และการจัดการทรัพยากรบุคคล แม้ว่าผลการวิจัยนี้จะพบว่า ปัจจัยด้านโครงสร้าง องค์กร ปัจจัยด้านรูปแบบการบริหาร ปัจจัยด้านทักษะผู้บริหาร และปัจจัยด้านค่านิยมร่วมไม่ส่งผลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของโรงพยาบาลเอกชน อย่างไรก็ตามข้อค้นพบจากการวิจัยนี้ ปัจจัยทั้ง 7 ตัวมีความสัมพันธ์ต่อกันทุกปัจจัย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย พบว่า นโยบายการสนับสนุนจากผู้บริหารที่มีผลต่อความสำเร็จในการเข้าสู่ระบบ GMP ในองค์กร พบว่า ด้านกลยุทธ์และยุทธศาสตร์ ด้านโครงสร้าง ด้านระบบ ด้านรูปแบบการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านทักษะ ความสามารถ และด้านค่านิยมร่วมมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ระบบ GMP ให้มีศักยภาพ กล่าวคือ ถ้าองค์กรมีการสร้างค่านิยมร่วมในการรณรงค์ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ จะส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรให้มีศักยภาพของการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลให้การกำหนดกลยุทธ์และยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม มีการจัดการอบรม ให้ความรู้ และเปิดโอกาสให้พนักงานสามารถพัฒนาทักษะ ความสามารถได้อย่างต่อเนื่อง การวางระบบการทำงานให้เป็นระบบระเบียบเพื่อรองรับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ GMP และสุดท้ายการที่องค์กรมีโครงสร้าง ขององค์กรที่กำหนดงานในตำแหน่ง หน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ GMP อย่างชัดเจน ก็จะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลการปฏิบัติงานออกมาได้ตามนโยบาย และมีประสิทธิภาพ

แต่ในทางตรงข้ามกัน หากองค์กรมีการจัดการองค์กรในการกำหนดนโยบายได้ ไม่มีระเบียบแบบแผนทั้งด้านกลยุทธ์และยุทธศาสตร์ ด้านโครงสร้าง ด้านระบบ ด้านบุคลากรและด้านรูปแบบการบริหาร และยังขาดความใส่ใจด้านการพัฒนาทักษะ ความสามารถของพนักงาน ซึ่งจะไม่ส่งเสริมให้เกิดค่านิยมร่วมในองค์กรแล้ว ย่อมส่งผลเสียต่อการจัดการองค์กร ทำให้การเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GMP ไม่เป็นไปตามนโยบายขององค์กร เกิดความล่าช้า และทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับธุรกิจสิ่งพิมพ์เดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะสอดคล้องกับ งานวิจัยของชนิดา ขวบูรณ์ (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรที่มี ผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ : ศึกษาเฉพาะกรณี บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) พบว่า ปัจจัยที่ทำให้ ปตท.เป็นองค์กรที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ คือ ความเป็นผู้นำ ของบุคลากร การมีวิสัยทัศน์และพันธกิจในการบริหารงาน การสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้มีความแข็งแกร่ง ซึ่งล้วนแต่มีความเกี่ยวข้องกับ ปัจจัยด้านบุคลากร และด้านรูปแบบการบริหาร ผู้บริหารจึงไม่ควรละเลยปัจจัยทั้ง 2 ปัจจัยนี้และ ควรพัฒนาควบคู่ไปกับปัจจัยเบื้องต้นทั้ง 5 ปัจจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้จำกัดเฉพาะการเตรียมความพร้อมในการสู่ระบบ GMP ของบริษัท ภาพพิมพ์สวย จำกัด เท่านั้น ดังนั้นควรมีการศึกษาเพิ่มเติมหลังจากได้รับการรองรับระบบ GMP เป็นที่เรียบร้อยแล้ว เพื่อประเมินผลว่า นโยบายผู้บริหารสามารถทำให้พนักงานดำเนินงานตามนโยบายหลังจากเข้าสู่ระบบ GMP แล้ว ได้อย่างถูกต้อง

2. ควรศึกษาเพิ่มเรื่องวิธีเก็บข้อมูลด้วยวิธีอื่นประกอบด้วย เช่น การสัมภาษณ์ เก็บสถิติในข้อเรียนของลูกค้าในการพบปัญหาเรื่องสินค้าไม่ได้ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานตามหลัก GMP เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติของพนักงานของบริษัท ภาพพิมพ์สวย จำกัด ต่อไป

3. ควรศึกษาเพิ่มในประเด็นในความพร้อมในการเข้าสู่ระบบ GMP ในด้านเครื่องมือเครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต ของบริษัท ภาพพิมพ์สวย จำกัด เพื่อจะทำให้ผลการวิเคราะห์มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กฤติน กุลเพ็ง. (2552). การวางแผนและวิเคราะห์อัตราค่าจ้างเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์.

กนกรัตน์ บุญประสม. (2553). การประยุกต์ใช้ระบบ GMP&HACCP ในอุตสาหกรรมแปรรูปเมล็ดธัญพืชกรณีศึกษา บริษัท ตั้งยิ่งวัฒนา จำกัด. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

การริสตันและแมกอน. (Garrison and Magoon, 1972: 640). ทักษะเป็นแบบของพฤติกรรมที่กระทำไปด้วยความราบเรียบ (Smooth) รวดเร็ว แม่นยำ และมีความสอดคล้องผสมผสานกัน. กรุงเทพฯ

ก่าจัด คงหนู. (2537). วิธีการจัดการกับความขัดแย้งของศึกษาศาสตร์อำเภอ เขตการศึกษาที่ 5.

ปริญญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

เกสรารักชาติ. (2549). องค์การแห่งการตื่นรู้. กรุงเทพฯ: เนชั่นมัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน).

จิระสันต์ มีรัตนธวัช. (2558). หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น ของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ในกลุ่มเขต จังหวัดภาคตะวันออก. สาขาวิชาการคุ้มครองผู้บริโภค สาขารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จิราวรรณ วิจิตรโรจน์จรัส. (2548). แนวทางการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการที่ผ่านการรับรองและสภาพความพร้อมปัญหา/อุปสรรคและความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ ของผู้ประกอบการที่ยังไม่ผ่านการรับรองมาตรฐาน GMP ในอุตสาหกรรมเครื่องสำอาง. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

ชนิดา ยูวบูรณ์. (2551). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ: ศึกษาเฉพาะกรณี บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน). กรุงเทพฯ :รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- ณัชนัน แก้วชัยเจริญกิจ. (2550). ภาวะผู้นำและนวัตกรรมทางการศึกษา: บทบาทของครูกับ Active Learning. สืบค้น จาก <http://www.pochanukul.com> ข้อมูลเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2560.
- จิตินันท์ สุวรรณศิริ. (2550). การจัดการความรู้ของผู้ตรวจประเมินระบบคุณภาพ สำนักงานรับรองคุณภาพวิสาหกิจสถานแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. [Online] Available .
- เถียน บัวคุ้ม. (2551). การพัฒนากระบวนการผลิต บรรจุกัมภ์ และการใช้ระบบการจัดการที่ดีในการผลิตอาหาร [Good Manufacturing Practice, GMP] ของกลุ่มผู้ผลิตอาหารพื้นบ้าน ใน 3 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง. คณะอุตสาหกรรมเกษตร ภาควิชาเทคโนโลยีวัสดุภัณฑ์ : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธานินทร์ ศิลป์ จารุ. (2557) . การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS.กรุงเทพฯ : วิ.อินเตอร์เน็ต.
- นิติพล ภูตะโชติ. (2556). พฤติกรรมองค์การ (Organizational Behavior). กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุษกริกา สุขะนา, วรรณศิริ หิรัญเกิด. (2557). โครงการศึกษาและพัฒนากระบวนการผลิตอาหารปลอดภัยตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิต (Good manufacturing practice; GMP) แบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืนของจังหวัดจันทบุรี. วิทยาเขตจันทบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
- ประชา ดันเสนีย์. (2550). รูปแบบของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารระดับสูงของบริษัท (มหาชน) ในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พิชญา ไกรมาก. (2548). การปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อเข้าสู่ระบบ GMP และ HACCP สำหรับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเนื้อสุกร. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์นารา สุรมะธิตานนท์. (2557). การพัฒนาการฝึกอบรมออนไลน์เรื่อง Good Manufacturing Practice (GMP) สำหรับหัวหน้าหน่วยผลิตบริษัท ซีพีแรม จำกัด (กิจการเบเกอรี่). สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิไลวรรณ อินทรักษา. (2550). การดำเนินงานในส่วนงานการฝึกอบรม. วิทยานิพนธ์. บธ.ม. (บริหารธุรกิจ). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัฒนาพัฒน์พงศ์. (2549). BSC และ KPI เพื่อการเติบโตขององค์กรอย่างยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร : ธรรมกมลการพิมพ์.
- วิทยา สุหนทดำรง. (2546). วิธีแห่งลอจิสติกส์และโซ่อุปทาน. กรุงเทพฯ : วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.

ศรีวรรณ วิริยะดำรงค์. (2550). การประยุกต์ใช้ระบบมาตรฐานหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิต (GMP) ของหน่วยผลิตเต้าหู้นมสด ร้านแม่บุญ จังหวัดเพชรบุรี. เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

ศรีวิไล ชูขจรเจริญ. (2546). การศึกษาการยอมรับเกี่ยวกับข้อกำหนดการตรวจสอบสถานที่ตามมาตรฐาน GMP ในทัศนะของสถานประกอบการน้ำบริโภคในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท. สาขาการจัดการ ตลาด : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

สมคิด บางโม. (2551). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร. บริษัทวิทยพัฒน์ จำกัด.

เอกพันธ์ แก้วมณีชัย. (2560). การพัฒนาผลิตภัณฑ์และมาตรฐานการผลิตสินค้าอาหารตามหลักการผลิตที่ดี (GMP) ให้กับสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด จังหวัดเพชรบุรี, รายงานการวิจัย ภาควิชาเทคโนโลยีอาหาร คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยศิลปากร

อวยชัย วัฒนา. (2554). กลยุทธ์การพัฒนาผู้นำองค์กรชาวบ้านเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ป่าชุมชน จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาเกษตรศาสตร์การพัฒนากุมิภาค บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

อำนาจ วัฒนจินดา. (2558). ประเมินองค์การด้วย McKinsey 7S. เข้าถึงได้จาก

http://www.hrcenter.co.th/index.php?module=columns_detail&ColumnID=647

อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ. (2551). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า.ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

อัญชลี ธรรมะวิจิตรกุล. (2552). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/supervision. 9 เมษายน 2552.>

Tuithswatchai. (2015). GMP หรือ Good Manufacturing Practice. แหล่งที่มา :

<https://tuithawatchai.wordpress.com/2015/09/18/gmp>

Vroom, H Victor. 1964. Work and Motivation. New York: Wiley and Sons Inc.

Yamane, Taro.1973. Statistics: An Introductory Analysis. Third edition. New York: Harper and Row Publication.